

Tampereen kaupungin elokuvatyöryhmän loppuraportti

TRE:917/00.01.05/2017

TAMPEREEN KAUPUNKI

SISÄLLYS

Johdanto	2
Audiovisuaalisen alan nykytilanteen kuvaus	3
Paikallisen AV-alan toimintaympäristön kuvaus ja haasteet	5
Toimialan koulutustarjonta Tampereella	8
Audiovisuaalinen ala kaupungin strategioissa	10
Kaupungin elinkeinopolitiikka ja audiovisuaalinen ala	11
Elokuvatyöryhmän esitys	13
Vaihtoehto 0: Nykytilan ylläpito, ei uusia toimenpiteitä	13
Vaihtoehto 1: Elokuvakomissio	13
Vaihtoehto 2: Elokuvakomissiosta kehitetty tuotantokannustinmalli	13
Kannustinmallille esitettävä rahoitus ja resursointi	15
Tuotantokannustimen tavoitteet ja hyödyt	15
Liitteet:	16
Liite 1 Elokuvatyöryhmän työpaja 2.6.2017: Miksi AV-alaan panostettaisiin?	17
Liite 2 Elokuvatyöryhmän työpaja 2.6.2017: Millainen on toimiva AV-alan keskittymä?	18
Liite 3 Elokuvatyöryhmän työpaja 2.6.2017: Miten mennä kehityksen kärkeen?	19

JOHDANTO

Tampereella on vahva perinne televisioelokuvatuotantojen kotikaupunkina. Tähän on merkittävästi vaikuttanut Yle TV2:n toiminnan sijainti Tampereella. Tampereella on myös vahva audiovisuaalisen ja esittävien taiteiden koulutustarjonta. Koulutustarjonnan monipuolisuutta on osaltaan vahvistanut TV2:n sijainti Tampereella. Pääosa elokuvataiteen tuotannoista tuotetaan tällä hetkellä kuitenkin pääkaupunkiseudulla. Viime vuosina muut alueet Suomessa ovat aktivoituneet edistämään ja tukemaan elokuvatuotantojen toteutumista omilla alueillaan.

Tampereen kaupungilla ei ole ollut aktiivista roolia elokuvatuotantojen yhteistyökumppanina ja yhteistyöstä on päätetty tapauskohtaisesti produktio kerrallaan. Kaupunki ei ole toistaiseksi nostanut elokuvia tapahtuma- tai elinkeinotoiminnassaan painopistealueeksi. Valtakunnallisen ja kansainvälisen kilpailutilanteen kiristytessä on olennaista, että Tampereen kaupunki määrittelee, miten se haluaa asemoitua elokuvakaupunkina ja millaisia toimenpiteitä tämä edellyttää.

Tampereen pormestari Anna-Kaisa Ikonen asetti 08.02.2017 työryhmän laatimaan ehdotuksen siitä, miten Tampere haluaa tulevaisuudessa asemoitua elokuvakaupunkina ja millaisia toimintalinjauksia tämä vaatii. Työryhmän jäseniksi nimettiin apulaispormestari Anna-Kaisa Heinämäki (puheenjohtaja), tapahtumajohtaja Perttu Pesä, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja Lauri Savisaari, kehitysjohtaja Kari Kankaala, talousjohtaja Jukka Männikkö, elinkeinojohtaja Timo Antikainen, asiakkuusjohtaja Anna-Krista Sorvoja, markkinointipäällikkö Iina Ojala sekä projektipäällikkö Markus Joonas työryhmän sihteeriksi.

Työryhmä kokoontui kuusi kertaa. Työryhmän esityksen oli määrä valmistua toukokuun loppuun mennessä 2017, johon saatiin jatkoaikaa syyskuun loppuun asti. Audiovisuaalisella eli AV-alalla tarkoitetaan tässä asiakirjassa ammattimaisesti tuotettuja ja rahoitettuja eri välineisiin tehtyjä sisältöjä, sekä niihin liittyvää tuotantotyötä. Tällaisia ovat mm. elokuvat, sarjamuotoiset draamat, dokumentit ja dokumentaarisella kerrontatavalla toteutetut muut sisällöt ja sarjat, viihdeohjelmat, tapahtumataltioinnit sekä suorat lähetykset.

Elokuvatyöryhmä järjesti *AV-alan näkymät Tampereella* -tilaisuuden, johon kutsuttiin audiovisuaalisen alan asiantuntijoita yrityksistä ja korkeakouluista. Tilaisuuden tavoitteena oli kuulla alan asiantuntijoiden näkemyksiä Tampereen nykytilasta ja potentiaalista kehittyä nykyistä merkittävämmäksi AV-alan toimijaksi. Lisäksi elokuvatyöryhmä osallistui Pirkanmaan Kulttuurifoorumin tilaisuuteen, jossa teemana oli elokuvakomission perustaminen Tampereelle.

Työryhmä on käyttänyt tausta-aineistona alaa ja toimintakenttää kuvaavia tunnuslukuja ja mittareita Tampereen seudulta. Lisäksi tausta-aineistona on käytetty Opetus- ja Kulttuuriministeriön laatimaa ehdotusta audiovisuaalisen alan tuotannon kannustinjärjestelmästä, *Pieni riski - suuri mahdollisuus; Ehdotus suomalaisen AV-alan vahvistamiseksi* sekä OKM:n *Luova talous- ja aineettoman arvon luominen kasvun kärjiksi* -raporttia.

AUDIOVISUAALISEN ALAN NYKYTILANTEEN KUVAUS

Suomalaisesta AV-alan alkuperäistuotannosta suuri osa tuotetaan tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla. Pääkaupunkiseudun lisäksi Suomessa on kaupunkeja ja alueita, jotka ovat viimeisen vuosikymmenen aikana organisoituneet houkuttelemaan alan toimintaa sekä edistämään AV- alan mahdollisuuksia yleisesti. Tällä hetkellä Suomessa toimii Lapin elokuvakomissio, Pohjois-Suomen elokuvakomissio, Länsi-Suomen elokuvakomissio, Itä-Suomen elokuvakomissio sekä Kaakon elokuvakomissio. Alueita, joissa sisältötuotantojen toteutusmäärät ovat olleet kasvussa, ovat muun muassa Turku, Lappi ja Kainuu. Näillä alueilla toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen on käytössä kannustinjärjestelmiä elokuvakomissiotoinnin kautta. Seuraavassa kaksi esimerkkiä elokuvakomissioiden toiminnasta. Tiedot on saatu ko. alueiden elokuvakomissaareilta.

Turussa perustettiin ensimmäinen elokuvakomissio vuonna 2003 ammattikorkeakoulun yhteyteen. Elokuvakomission työ alkoi näkyä selvemmin vuonna 2009, kun toimintaan resursoitiin kaksi puolipäivästä työntekijää. Ensimmäiset pitkät elokuvat kuvattiin Turussa 2010 ja nyt alueella on kuvattu 28 pitkää elokuvaa. Nykyisin komissio toimii osana Turku Science Park -yhtiötä neljän henkilön työpanoksella. Elokuvakomission toiminta ja toiminnan kasvu ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että alalle koulutettavat työllistyvät seudulla erinomaisesti, ja vuotuisesti alueen elokuvatuotannon arvon arvioidaan olevan noin 1-3 miljoonaa euroa. Turun elokuvakomissio tukee yhtä elokuvaa keskimäärin 60 000 euron panoksella. Suurimmillaan yksittäisen elokuvan tuki on ollut 240 000 euroa. Tuki perustuu alueella käytettyyn rahaan. Lähtökohtana on, että tukea voidaan antaa 25% alueella käytetystä rahasta.

Lapin elokuvakomissio perustettiin 2008. Lapissa elokuvatuotannot ovat tuoneet imagohyötyä ja alueen matkailijavirrat ovat kasvussa. Elokuvakomission työn kautta alueelle arvioidaan syntyneen liiketoimintaa vuotuisesti 1,5-2 miljoonaa euroa. Lapissa yhteistyö rakennetaan tapauskohtaisesti, rahoitus tulee kunnilta ja yrityksiltä. Lapin Elokuvakomissio toimii osana House of Lapland-organisaatiota. Komissiotyöstä vastaa kolme henkeä.

AV-ala on ollut myös kansallisella tasolla kehittämisen kohteena. Opetus- ja kulttuuriministeriö perusti vuoden 2017 alusta kansallisen tuotantoinsentiivin, jota hallinnoi TEKES. Valtion vuotuinen investointi tähän

tuotantoinsentiiviin on 10 miljoonaa euroa. Kansallinen tuotantoinsentiivi on suunnattu suurille produktioille, joiden kokonaiskustannusarvio on merkittävä. Tämän tukimuodon ulkopuolelle jää iso osa AV-alan toiminnasta erityisesti alueellisella tasolla. Paikallisilla ja alueellisilla tukimuodoilla voidaan tukea ja mahdollistaa pienemmän mittakaavan produktioita. Kansallisesti ja kansainvälisesti paikallisia tukimuotoja on olemassa useilla alueilla. Alueet, joilla tukimuotoja on olemassa, ovat toimijoille houkuttelevampia kuin alueet, joissa paikallista tukea ei ole saatavilla. Tämä perustuu av-tuotannon globaaliin kilpailukenttään, joka pohjautuu kansallisiin ja alueellisiin tukiin. Euroopassa ne ovat korkeimmillaan n. 60% käytetystä rahasta. Lisäksi Kanada on merkittävä kilpailija omilla tuotantoinsentiiveillään. Käytäntö johtuu siitä, että toimiala nähdään tärkeänä työllistäjänä sekä merkittävänä imagohyötyjen tuottajana.

Audiovisual Finland on tilastoinut elokuvakomissiotoiminnan kannattavuutta kansainvälisesti. Audiovisual Finlandin tilastojen mukaan esimerkiksi Ranskassa yksi insentiivieuro on tuottanut laskennallisesti toimialalle 12,8 euron investoinnit ja valtiolle 3,5 euroa vero- ja sosiaalituloja. Vuosina 2009-2013 49 miljoonan euron kannustimet tuottivat ulkomailta 72 tuotantoa, 365 miljoonaa euroa investointeja ja 11 500 työpaikkaa. Iso-Britanniassa yksi insentiivipunta on tuottanut noin 12 punttaa kansantaloudelle. Kroatiassa suoria arvonnalisä- ja tuloverotuloja on tullut 1,26-kertaisesti panostettuun tukirahaan verrattuna.

Vahvasti paikkaan sidottujen elokuva- ja televisiosarjatuotantojen perusteella miljoonat matkailijat valitsevat matkakohteensa näiden perusteella. Pohjoismaista hyvinä esimerkkejä kohteista ovat Ystad (H. Mankelin Wallander-sarja) ja Tukholma (esim. Stieg Larssonin Millennium-trilogia).

AV-alan vaikutuksia tarkasteltaessa alan suorat vaikutukset liittyvät työllisyyteen ja kulutukseen. Epäsuoria vaikutuksia ovat palveluostot muilta toimialoilta ja esimerkiksi vaikutukset matkailuaktiivisuuteen. Tilastokeskuksen yritystilaston mukaan vuosina 2011-2015 AV-alojen työllisyys ja liikevaihto ovat kansallisella tasolla keskimäärin nousseet, mutta olleet kovassa laskussa Pirkanmaalla. TV- ja elokuva- ym. tuotantojen liikevaihto on laskenut maassa 9% ja henkilöstö peräti 40%. Supistukset koskevat nimenomaan radio- ja televisiotoimintaa (-76%), kun taas elokuva- ym. tuotantojen ja musiikin kustantamisen liikevaihto on noussut viidenneksen. Pirkanmaalla muutos on ollut erityisen rajua: radio- ja televisiotoiminnan liikevaihto on vähentynyt 90% ja henkilöstö 85%. Myös elokuva- ym. tuotantojen liikevaihto ja etenkin henkilöstö (-20%) ovat Pirkanmaalla laskeneet, vaikka maassa keskimäärin on ollut ko. aloilla voimakasta kasvua. Kulttuuri- ja viihdetoiminnan liikevaihto on noussut koko maan tasolla merkittävästi (69%) joskin henkilöstön määrä laskenut vajaat 2%. Pirkanmaalla tämän segmentin liikevaihto on kasvanut n. 10% mutta henkilöstön määrä on vähentynyt 18%.

Alan murros on paitsi haaste myös mahdollisuus alan uusille innovaatioille. Taloudellisesti merkittävin muutos on perinteisen elokuvateollisuuden rinnalle kehittynyt draaman sarjamuotoiseen tekotapaan

perustuva tuotantomalli, joka on tuonut viimeisen kolmen vuoden aikana merkittävän kasvun alalle. Globaalisti muutos on merkittävä. Esimerkiksi netin kautta tuotantojaan jakavat yritykset, kuten Netflix, Amazon, HBO käyttävät vuosittain miljardeja euroja tuotantojen ostamiseen. Suomessa kasvu näkyy erityisesti teleoperaattoreiden sisältöön tekemien investointien lisääntymisenä. Elisa, Telia ja DNA käyttävät jokainen miljoonia euroja vuonna 2017 kotimaisen alkuperäissisällön hankintaan. Tämä tarjoaa taantumasta hitaasti elpyvän broadcasting-television rinnalle uuden kasvupolun, joka voisi mahdollistaa alan kasvun Suomessa. Tampereen perinteiseen televisiotuotantoon keskittyvälle toimialalle tämä on mahdollisuus. Uusille alustoille tehtävien tuotantojen aktiivinen hankkiminen Mediapoliksien verkostoon on kasvupotentiaali. Tampereen 28 suurimman AV-alan yrityksen yhteenlaskettu liikevaihto v. 2016 oli n. 19M€. Suurimman alan yrityksen liikevaihto oli yli 7M€ ja 28. suurimman 20 000€.

Samaan aikaan potentiaalinen kasvumahdollisuus on tarinankerronnan uusilla välineillä, erityisesti Virtual Reality (keinotodellisuus), Augmented Reality (lisätty todellisuus) ja Mixed Reality - (tehostettu todellisuus) tekniikoilla ja niihin liittyvällä pelillisyydellä. Tätä osaamista vahvistaa alan tutkimus teknisellä alueella, kuten myös Tampereella toimivassa Suomen Akatemian pelikulttuurin tutkimuksen huippututkimusyksikkö. Lineaarisen kerronnan ja pelien ristikkäinen kehittyminen on uudenlainen liiketoimintamahdollisuus.

AV-tuotantoja on tuettu kulttuuristen ja sivistyksellisten syiden perusteella. Tällaisten tuettujen tuotantojen avulla osin mahdollistetaan paikallisten, omaleimaisten kulttuuristen piirteiden taltiointi, välittäminen ja esittäminen. Kotimaiset AV-tuotannot osaltaan vahvistavat ja turvaavat myös suomen kielen asemaa. Tukimekanismeilla kotimaisten AV-tuotantojen määrää voidaan lisätä, jos kotimaisuutta pidetään yhtenä tuen kriteerinä.

PAIKALLISEN AV-ALAN TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS JA HAASTEET

Vuoden alussa käynnistetyin Tredea Oy:n tapahtuma-, kävijä- ja elämystalouden toimialan yhtenä tavoitteena on vauhdittaa audiovisuaalisen alan kasvua ja kansainvälistymistä yrityskehityspalveluiden avulla sekä markkinoinnillisin keinoin. Tavoitteina ovat alan yritysten synnyn, kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen ja investointien edistäminen esimerkiksi potentiaalisten markkina-alueiden tunnistamisella, kansainvälistymiseen tarvittavien tietopalvelujen, tuen ja rahoituksen tietouden lisäämisellä sekä yrityskehityksen keinoin. Kansainvälisten verkostojen tunnistaminen ja aktiivinen toiminta niissä kuuluvat toimialan kansainvälistymisen toimenpiteisiin. Erityisenä kehittämisympäristönä on Mediapolis-kampus. Tavoitteena on kehittää siihen liittyvää ekosysteemiä, varmistaa avaintoimijoiden pysyvyys ja edistää uusia investointeja, sijoittumisia ja tuotantotoimintaa. Lisäksi toimenpiteiksi on nimetty Mediapolis-yrityskiihdyttäjien toimintaedellytysten varmistaminen. Mahdollisuudet alan todelliselle kasvuille ja kansainvälistymiselle ovat otolliset.

Tampereella on vahva historia TV- ja draamatuotannossa. Yle on työllistänyt Tampereella parhaimmillaan yli 500 vakituista henkilöä, joka on edistänyt alueen kulttuuria ja koulutusta. Tehtyjen tuotantojen mielikuva-arvo on myös suuri. Ne ovat tuoneet Tampereelle merkittävää näkyvyyttä, joka on rakentanut positiivista mielikuvaa kaupungista ja lisännyt alueen houkuttelevuutta asuinpaikkana, matkailukohteena ja yritysten kotikaupunkina. Samaan aikaan Ylen vahva rooli on johtanut elinkeinopoliittisesti vähäisiin panostuksiin kaupallisten toimijoiden houkuttelussa. Tämä näkyy verokertymän osalta yli kahden sadan työpaikan poistumisena kuluneen kymmenen vuoden aikana. Vuoden 2018 aikana haasteeksi muodostuu Uusi Päivä -sarjan loppuminen ja sen aiheuttama noin sadan hengen väheneminen. Uusi päivä -sarjan vuosibudjetti on viis miljoonaa euroa. Siitä alueelle jää arviolta 80%. Palkkakustannukset Ylen ja alihankkijoiden osalta ovat noin 3 300 000 € ja erilaiset palvelujen ostot 700 000€. Korvaavien tuotantojen hankkiminen on välttämätöntä, jos toiminnan volyymi ja taloudellisen toimeliaisuuden taso halutaan säilyttää alueella.

Tampereella tehtävät tuotannot käyttävät myös muita paikallisia palveluja. Tampereella tehdyn tuotannon suorien työllisyysvaikutusten lisäksi välilliset vaikutukset, kuten majoituspalveluiden, kuljetuspalveluiden, lavaste- ja muiden rakennuspalveluiden sekä catering-palveluiden tuotot lisäävät työllisyyttä ja tarjoavat kasvumahdollisuuksia yrityksille, jotka eivät suoranaisesti liity luoviin aloihin. AV-tuotannon arvosta tällaisia välillisiä kustannuksia on tyypillisesti 5-10% tuotannon arvosta.

Tampereen vahvuuksia AV-alan merkittävänä keskittymänä ovat muun muassa hyvä alan infrastruktuuri (mm. Mediapolis) ja osaava työvoima. Haasteen alan kehittymiselle ja kasvulle asettaa se, että muut alueet ovat rakentaneet kilpailutekijöitä vuosia ja houkutelleet tuotantoja alueelleen myös taloudellisilla tukimekanismeilla. Tämä on osain johtanut alueella koulutettujen tekijöiden poismuuttoon. Sen voidaan nähdä heikentäneen alueen kykyä vastata muuttuvaan markkinatilanteeseen, jossa alan suurin työllistäjänä Yle siirtyy käyttämään aiempaa enemmän ostopalveluja, joita alueen toimijoilla olisi mahdollisuus tuottaa. Parlamentaarin työryhmä käsitteli Ylen toimintaa vuonna 2016 ja antoi ohjeistuksena vähentää omaa tuotantoa ja lisätä ulkopuolisia ostoja. Tämä vahvisti Ylen jo aiemmin omaksumaa strategiaa kumppanuudesta; ostetaan enemmän alan yrityksiltä ja tehdään vähemmän itse. Tämä on näkynyt johdonmukaisesti myös Ylen toiminnassa Tampereella.

Tampereen kohdalla on nähtävissä myös haasteita Ylen uudessa strategian toteutuksessa. Alla on koottu Tamperetta tavalla tai toisella koettelevia esimerkkejä, joista tosin kaikki eivät johdu Ylen strategian muutoksesta.

- TV2:n paikallinen kanavaorganisaatio lakkautettiin ja päätöksenteko kanavan sisällöistä siirrettiin Helsinkiin.

- Kaikkien sisältöjen ostotoiminta keskitettiin Helsinkiin. Tampereella päätetään ja hallinnoidaan nykyään lastenohjelmien sisältöjä ja rahoja sekä pientä osaa asiaohjelmista.
- Ylen omaa draamatuotantoa on vähennetty radikaalisti, ja niiden päätöksenteko on siirretty Helsinkiin.
- Tampereella Ylen oma työllistäminen on pienentynyt vuosituhannen vaihteesta mainitut n. 200 henkeä, ja Yle työllistää nykyisin Tampereella n. 335 ihmistä.
- Viiden miljoonan euron arvoinen Uusi Päivä -sarjan tuotanto lopetetaan Tampereella 2018. Tämä johtaa lähes mainittuun lähes sadan työpaikan vähentämiseen.

Vaikka valtakunnallisesta näkökulmasta ja yritystoiminnan näkökulmasta Ylen kehitys on loogista ja mahdollistaa AV-alan kasvun ja laadun kehittymisen, niin Pirkanmaan AV-alan osaajien työllistyminen ja hankintaketjujen toimiminen ovat uusien haasteiden edessä.

Ylen rooli on Suomessa merkittävä. Yhtiön korvatesa omaa tekemistään ostetuilla ohjelmilla niiden luontaisin tuotantopaikka on Helsinki. Myös alueet, joilla on käytössään omia tuotantotukikannustimiaan voivat houkutella alan osaajia tekemään tuotantoja näillä alueilla, koska tuotantotuen tekevät tuottajien näkökulmasta tuotannoista kustannustehokkaampia. Mikäli Tampere ei tee av-alalla aktiivista elinkeinopolitiikkaa aiemmin mainittujen seutujen tapaan, voi lopputulemana olla se, että pääkaupunkiseutu ja muut seudut onnistuvat houkuttelemaan alan toimijoita myös Tampereen kaupunkiseudulta.

TOIMIALAN KOULUTUSTARJONTA TAMPEREELLA

Alan koulutus ja osaaminen on vuosien saatossa saavuttanut Tampereella korkean laadun. Alueella toimii vahvoja ankkureita, joiden varaan osaamista ja kehitystä voidaan rakentaa. Keskeisiä toimijoita ovat muun muassa Akun Tehdas ja Aito Media Oy, jotka edustavat yli 10% koko Suomen AV-tuotannon arvosta. Toimintaympäristöistä keskeisin on Mediapolis, jonka sisällöntuotannon, tarinankerronnan ja siihen liittyvän teknologian ja digitaalisten jakelukanavien kampuksella toimii jo yli 30 yritystä ja organisaatiota.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu tiivistetysti alan koulutusta Tampereella eri oppilaitoksissa.

Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK		
Elokuva- ja TV-linja, Medianomi (amk)	42 aloituspaikkaa vuosittain	4-vuotinen koulutus. TAMK:n englanninkielisestä Median koulutusohjelmassa pääpaino on verkkoon tehtävien ohjelmien käytettävyydessä, musiikin tuottamisessa ja visuaalisessa suunnittelussa. Sivuaaineina tarjolla on mm. 360-videotekniikkaa ja VR/AR-opintoja.
Degree programme in media and arts, tutkintonimike BA in Media and Arts	48 aloituspaikkaa vuosittain	Opintopolut: Interactive Media, Music Production, Fine Arts ja sivuaineet: Web design and services, Game design, Computer-generated imagery (CGI), Production and Content design, Music production and Music business, Sound design, Event Production, Cultural export, Fine Art based Production, Site Related and Communal Art, Photography, Moving image, Emerging Media (VR/AR).
Mediatuottamisen YAMK, tutkintonimike Medianomi (YAMK)	15 aloituspaikkaa joka toinen vuosi	Koulutuksen tavoitteena on tuottaja, jolla on valmiudet tutkia liiketoiminnan mahdollisuuksia ja kehittää uusia tuottamisen ja tekemisen tapoja media-alalla. Mediatuottaja osaa johtaa tuote- tai palvelukehitysprosesseja. Hänellä on valmiudet kehittää yrityksensä liiketoimintaa ja suunnitella liiketoimintaa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Koulutus on tarkoitettu jo työelämässä toimiville media-alan ammattilaisille. Koulutus tähtää erityisesti oman ammattitaidon ja työuran kehittämiseen.
Master's Degree in Screenwriting, tutkintonimike: Master of Culture and Arts	6-10 aloituspaikkaa joka toinen vuosi (toistaiseksi aloitus joka toinen vuosi)	The main aim of the programme is to educate professional, commercial screenwriters with an international outlook. The programme addresses issues of language, genre, economic viability, and artistic merit within the process of film script development and film script production. You will develop and write short film scripts as well as two separate feature film scripts or one feature length film script and one TV-series concept.
Tampereen yliopiston näyttelijätyön laitos NÄTY		
Teatterityön tutkinto-ohjelma	24 opiskelijaa. Sisäänotto 12 opiskelijaa 2 tai 3 vuoden välein	Viisivuotinen näyttelijän ammattiin valmistava koulutus.
Tampereen seudun ammattiopisto TREDU		
Audiovisuaalinen viestintä	n. 110 opiskelijaa, sisältäen kaksi lukiopohjaista ryhmää.	

Julkaisutuontanto	n. 65 opiskelijaa	
Voionmaan opisto		
Kansanopiston 1-vuotiset, ammattiin valmistamattomat linjat	Dokumenttilinja 6 opiskelijaa, elokuva-tv-linja 26 opiskelijaa, näyttelijälinja 22 opiskelijaa, journalistilinja 24 opiskelijaa, valokuvaus 16 opiskelijaa	
Media-alan ammattitutkinto	17 opiskelijaa	Koulutuksen kesto 1,5 vuotta

Koonti AV-alan koulutuksen aloituspaikoista				
	Ammattiin valmistamaton koulutus	Toisen asteen koulutus	Ammattikorkea-koulututkinto	Ylempi korkeakoulututkinto (YAMK / maisteri)
Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK)			90	21-25 joka toinen vuosi, 6-10 joka toinen vuosi
Tampereen yliopisto				12, kahden tai kolmen vuoden välein
Tampereen seudun ammattikoulu (TREDU)		50-65		
Voionmaan opisto	94	17		

AUDIOVISUAALINEN ALA KAUPUNGIN STRATEGIOISSA

Tampere on osaava, innovatiivinen ja elämyksellinen kaupunki. Tampere haluaa jatkossakin olla vetovoimainen ja kiinnostava paikka asua, yrittää ja vierailla. Tampereen pormestariohjelmassa ”*Inhimillinen ja vetovoimainen Tampere*” yhtenä painopisteenä on, että Tampere tunnetaan kansainvälisesti vetovoimaisena kulttuuri- ja urheilukaupunkina. Tämän palvelulupauksen yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on kehittää Tamperetta edelleen luovien alojen ja eri kulttuurimuotojen keskuksi. Työllisyyden osalta pormestariohjelman toimenpiteinä on muun muassa yritysten synnyn, toiminnan, kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen. Media- ja erityisesti AV-alan vaikuttavuus on merkittävä Tampereen luoville aloille. Onnistuessaan AV-alan tuotannot voivat lisätä myös seudun alueellista houkuttelevuutta ja alueellista tunnettuutta sekä nostaa matkailullista imagoa. Mielikuvien lisäksi kaupungin näkyminen suosituissa ohjelmissa ja elokuvissa ovat elementtejä, joita voidaan hyödyntää matkailutulon kasvattamisessa, jos niihin liitetään suunnitelmallinen PR-työ ja markkinointi.

Tampereen kaupungin strategiaa vuoteen 2030 laaditaan parhaillaan. Strategian alustavissa painopisteissä linjataan, että Tampere on luovuuden ja innovaatioiden kansainvälinen kohtauspaikka, Tampere tunnetaan monialaisena osaamisen kaupunkina, jossa työ ja osaajat kohtaavat toisensa sekä Tampereen kaupunkiseudulla on parhaat edellytykset yritysten synnylle, kasvuille ja sijoittumiselle. Audiovisuaalisten alojen vahvistaminen ja kehittäminen Tampereella vastaa kaupungin strategian mukaisiin painopisteisiin.

Luovat alat ja viihdeteollisuus ovat myös yksi Tampereen kaupunkiseudun elinkeino-ohjelman, *Luovan uhon*, neljästä painopistealasta sisältyen laajempaan elämystalouden kokonaisuuteen. Vuosille 2017-2021 ajoittuvan elinkeino-ohjelman painoalavalinnat nojaavat kaupunkiseudun vahvuuksiin. Luovan uhon visiossa vuonna 2030 Tampere on pohjoisen Euroopan mielenkiintoisin korkeakoulukaupunki, joka on asukkaille ja matkailijoille elämyksellinen matkailukohde.

Tulevaisuudessa kaupunkiseudut kilpailevat yhä enenevässä määrin osaajista houkuttelevuudellaan ja elämyksellisyydellään, mikä edellyttää järjestelmällistä elämystalouden seudullista kehittämistä.

KAUPUNGIN ELINKEINOPOLITIIKKA JA AUDIOVISUAALINEN ALA

Tampereella edellä mainittujen 28 suurimman alan yrityksen liikevaihto on noin 19miljoonaa euroa, ja ne työllistävät 216 ihmistä. Jos oletetaan alan keskipalkan olevan n. 3000€/kk eli 10% keskipalkkaa pienempi, niin mainitut AV-alan työlliset tuottavat vuosittain n. 1,5 miljoonan euron kunnallisverotulot.

Tässä raportissa kuvatun kansainvälisen vertailun mukaan tuotantotukien tuottama lisäarvo maalle n. 1,3-13 -kertainen tehtyihin panostuksiin nähden. Näin iso ero arvioiduissa tulokertymissä viestii selkeästi sitä, että pelkät tuotantotuet eivät saa tuotantoja liikkumaan maasta toiseen, vaan niihin tarvitsee kytkeytyä muuta aktiivista ja ammattimaista toimintaa tuotantojen houkuttelemiseksi. Oman lisänsä kohteen houkuttelevuuteen tuovat luonnollisesti muut kohteen attraktiotekijät. Hyötyjä arvioitaessa on myös huomattava, että iso osa veronkaltaisista tuloista Suomessa päättyy valtakunnalliselle tasolle. Kunnat saavat veronkaltaisista tuloista käytännössä vain kunnallisverotulot produktioon suoraan tai epäsuorasti osallistuvilta ko. kunnassa asuvilta ihmisiltä.

Tampereen av-alan koulutus on merkittävää ja monipuolista. Koulutus on pystynyt kytkeytymään hyvin niin esittävien taiteiden kuin av-alan toimijoiden kehitykseen alueella. Tämä koulutuksen, tutkimuksen ja alan yritysten ja muiden toimijoiden kokonaisuus on kasvattanut Tampereen mainetta ja imagoa esittävien taiteiden keskeisenä paikkana maassamme.

Kaupungin elinkeinopolitiikassa luovat alat on huomioitu hyvin viimeisen vuosikymmenen aikana. Keskeisin toimenpide on ollut kuusivuotinen elinkeino-ohjelma Luova Tampere vuosina 2006-2011. Vuotuiset panostukset olivat n. 1,3 miljoonaa euroa. Sen tuloksina oli muun muassa 800 alan yritystä, 35 miljoonan euron taloudellinen toimeliaisuus projektien myötä, yli 200 tapahtumaa. Ohjelman toimintaan osallistui n. 2300 yritystä ja yhteisöä. Panostukset näkyivät myös ohjelman aikaisena kasvuna alan liikevaihdossa, henkilöstössä ja toimipaikoissa, jotka kaikki ylittivät maan keskimääräisen kasvun. (Tässä luovat alat oli määritelty eri tavoin kuin em. siteeratussa Tilastokeskuksen AV-alan datassa). Luova Tampere -ohjelman katalyyttimäisen panostuksen jälkeen rahalliset panostukset ovat olleet pienempiä, mutta luovat alat ovat olleet koko ajan osa kaupungin elinkeinostrategiaa.

Luova Tampere -ohjelman panostuksilla saatiin aikaiseksi aktiviteetteja myös AV-alalla. Ohjelman aikana tuettiin yhtä elokuvatuotantoa, mistä saatiin myös Helsinki Filmin tekemä ehdotus niistä toimenpiteistä, joilla Tampere voisi nousta elokuvatuotantojen halutuksi kaupungiksi. Tuolloin ehdotettuihin toimenpiteisiin ja panostuksiin ei lähdetty, vaan päätettiin priorisoida muita elinkeinopolitiikan alueita.

Viimeisen vuosikymmenen aikana elämystalouden merkitys on noussut keskeiseksi niin taloudellisen toimeliaisuuden lähteeksi kuin kaupunkien maineen ja brändin osatekijäksi. Erityisen selvästi Suomessa tämä näkyy esimerkiksi Helsingin nousuna yhdeksi Euroopan mielenkiintoiseksi tapahtuma- ja elämiskohteeksi. Tämä on tapahtunut systemaattisen koti- ja kansainvälisen työn tuloksena kaupunginjohtaja Jussi Pajusen aikana. On eittämättä selvää, että elämys- ja tapahtumatalouden niin imagollinen kuin taloudellinenkin merkitys tulee kasvamaan tulevaisuudessa.

Kaupungin elinkeinoasioiden budjetti on vuosittain noin 3,8 miljoonaa euroa, josta laajasti ottaen elämystalouden ja luovien alojen toimenpiteisiin kohdentuu 0,3 miljoonaa euroa. Elinkeinopalvelut tilataan pääosin elinkeinoyhtiö Tredea Oy:ltä. Tilauksen arvo vuonna 2017 on ollut 1,8 miljoonaa euroa. Matkailun ja sitä lähellä olevan elämystalouden toimenpiteisiin kaupunki käyttää vuosittain noin 2,4 miljoonaa euroa, jotka hankitaan pääosin Visit Tampere Oy:ltä.

Kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen budjetti on noin 78 miljoonaa euroa, josta karkeasti arvioiden noin 20 miljoonaa euroa kohdistuu esittävien taiteiden tukemiseen. Lisäksi kaupunki tukee elämystalouteen liittyviä toimenpiteitä suur tapahtumien kautta. Suur tapahtumien tuki käytetään vuosittain pääosin merkittävien urheilutapahtumien hakuprosesseihin ja toteutukseen.

Kaupunki käyttää vuosittain merkittävän summan luovien alojen ja elämystalouden toimintojen tukemiseen, joskin se kohdistuu useisiin erityyppisiin toimintoihin ja toimenpiteisiin. Tästä summasta AV-alan tukemiseen kohdistuu vain pieni osuus. Jos lisäpanostuksia AV-alan tuottajien tukemiseen harkitaan, niin se voi tapahtua joko siirtämällä rahaa muista toimenpiteistä AV-alan tukemiseen tai vahvistamalla alan tukemista lisärahoituksella.

Kaupungin elinkeinopolitiikkaan kohdentamat vuotuiset panostukset ovat pienemmät kuin laajasti ottaen luovien alojen ja elämystalouden tukemiseen kohdennettavat panostukset. Elinkeinorakenteen murroksen aiheuttamat muutokset vaativat entistä kohdennettumpia panostuksia muussa elinkeinopolitiikassa kuten alkavan yritystoiminnan kehittämisessä ja osaamisen hyödyntämiseen panostamisessa. Näin ollen ei ole perusteltua, että AV-alan lisäpanostukset tehtäisiin muiden elinkeinopoliittisten toimenpiteiden kustannuksella. Niin ikään kulttuuri- ja sivistystoimen vuosittain käytössä olevat varat eivät mahdollista merkittäviä erillispanostuksia AV-alan tukemiseen.

Näin ollen vaihtoehdoksi jää, mikäli AV-alaa halutaan tukea nykyistä laajemmin, lisärahoituksen osoittaminen kaupungin talousarviossa kyseiseen toimintaan.

ELOKUVATYÖRYHMÄN ESITYS

Elokuvatyöryhmä käsitteli toimintaympäristön kuvauksen pohjalta kolmea eri toimenpidemahdollisuutta AV-alan hankintaketjujen, työmarkkinoiden ja koulutuksen näkökulmasta.

VAIHTOEHTO 0: NYKYTILAN YLLÄPITO, EI UUSIA TOIMENPITEITÄ

Toteutustapa: Yhteistyöstä päätetään tapauskohtaisesti produktio kerrallaan. Pääsääntöisesti yhteistyötä tehdään ainoastaan sellaisten produktioiden kanssa, joilla on selkeä kiinnekohta Tampereelle tai joiden tukemisen on muulla tavalla katsottu hyödyttävän kaupungin toimintaa tai tunnettuutta. Muita audiovisuaalisen alan tuotantoja ei tueta.

- Edut: Kustannusneutraali, so. ei vaadi lisäpanostuksia nykyiseen.
- Haitat: Toimintamalli ei tue maksimaalisesti kaupungin tavoitteita. Malli ei tuota ratkaisua osaltaan alaa uhkaavaan mahdolliseen työttömyyteen. Lisäksi koulutusinvestoinnit saattavat hyödyntää alueita, jonne osaajat muuttavat työn mukana. Tampereella toimivat tuotantoyhtiöt saattavat keskittää toimintaansa enemmän pääkaupunkiseudulle ja kilpailuttavat alueita tuotantojen toteutusten osalta.

VAIHTOEHTO 1: ELOKUVAKOMISSIO

Toteutustapa: Perustetaan Tampereelle elokuvakomissio, jonka tehtävänä on markkinoida aluetta tuotantokaupunkina ja joka toimii yhteistyötahona tuotantoyhtiöille ja Tampereella toteutettaville produktioille.

- Edut: Olemassa oleva toimintamalli, johon on olemassa kansainvälinen verkosto.
- Haitat: Elokuvakomissiotoiminnan näkökulma on suppea. Elokuvakomissioiden tehtävänä on edistää alueiden tunnettuutta kuvauspaikkana ja helpottaa erilaisia lupakäytäntöjä. Termi elokuvakomissio omaksuttiin maailmalta, jossa elokuvakomissaari on tyypillisesti julkisen hallinnon hyvin tunteva henkilö, joka toimii suurten kaupunkien kuvauslupien myöntäjänä ja järjestee kaupungin toimintoja siten, että elokuvatuotanto on mahdollista. Elokuvakomissiotoiminnassa suurin osa (yli 60 %) koko AV-alan toiminnasta jää sen ulkopuolelle, ja merkittävimmät vaikutukset työllisyyteen ja aluetalouteen jäävät toteutumatta. Elokuvakomissiotoiminta on eri alueilla uudistumassa ja muuttamassa muotoaan.

VAIHTOEHTO 2: ELOKUVAKOMISSIOSTA KEHITETTY TUOTANTOKANNUSTINMALLI

Toteutustapa: Luodaan kannustinmalli, jonka kautta tuetaan ammattimaisia viihde-, dokumentti-, draama-, elokuva-, ja VR-tuotantoja, jotka toteutetaan Tampereella.

- Edut: Malli tukee alueellista elinkeinopolitiikkaa. Mallilla voidaan turvata työpaikkoja ja vahvistaa AV-alan osaamista ja toteutusta Tampereella. Tuotantokannustin malli on kansallisesti edelläkävijä ja mallilla voidaan toteuttaa tarvittavilta osin myös elokuvakomission toimintaa.
- Haitat: Vaatii resursointia itse kannustinmalliin sekä sen ylläpitoon ja koordinointiin. Malli edellyttää tarkempaa suunnittelua ja toimintaperiaatteiden laatimista.

Elokuvatyöryhmän arvion perusteella merkittävin hyöty ja vaikuttavuus saadaan vaihtoehdolla 2 eli tuotantokannustinmallin luomisella. Työryhmän esitys on, että Tampereelle luodaan tuotantokannustinmalli.

Tällainen toimintamalli toimisi suunnannäyttäjänä myös kansalliselle toiminnalle. AV-alan osaamiskeskittymä profiloi Tamperetta kansallisella tasolla ja osaltaan vahvistaa alueen houkuttelevuutta. Tampereen kaupungin tavoitteena on Tampereen kansainvälisen tunnettuuden lisääminen. Tampereen säilyminen AV-alan keskeisenä toimijana edesauttaa myös Tampereen kansainvälisen tunnettuuden vahvistamista.

Työn yhteydessä selvitettiin alueellisen tuen juridiset reunaehdot. Tuotantokannustin täyttää SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit. Kyseessä on julkisten varojen kanavoiminen taloudelliseen toimintaan, joka on kiellettyä yritystukea. Komissio on kuitenkin linjannut artiklassa av-alan erillisenä kokonaisuutena ja antanut tiedonannon elokuville ja muille audiovisuaalisille teoksille myönnettävästä valtiontuesta (2013/C 332/01).

Artiklan soveltamisala kattaa tukiohjelmat av-teosten käsikirjoittamisen, kehittämisen, tuotannon, levityksen ja myynninedistämisen tukemiseksi. Tämä mahdollistaa tukien antamisen:

- av-teosten tuotantoon (tukikelpoisia tuotannosta aiheutuvat kokonaiskustannukset)
- Tuotantoa edeltävän vaiheen tukena (tukikelpoisia käsikirjoittamisesta ja kehittämisestä aiheutuvat kustannukset)
- Levitystukena (tukikelpoisia levittämisestä ja myynninedistämisestä aiheutuvat kustannukset)

KANNUSTINMALLILLE ESITETTÄVÄ RAHOITUS JA RESURSOINTI

Kannustinmallin toteutukseen esitetään vuosille 2018-2020 yhteensä 1,5 miljoonaa euroa palautusjärjestelmään perustuvan kannustimen toteuttamiseen, sekä 200 000 euroa vuodessa toiminnan koordinointiin, markkinointiin ja kaupungin muiden palvelujen tuotteistamiseen tuotantojen käyttöön.

Koordinointiin esitetty varaus muodostuu seuraavista osa-alueista:

- palkkakustannukset
- markkinointikulut
- muut toimintakulut ja ostopalvelut

Kannustimen toteuttamiseen varataan 1,5 miljoonaa euroa, jota hyödynnetään seuraavasti:

- Laaditaan kannustinmalli, jossa tuotannoille tarjotaan 10-15% Tampereella käytetystä rahasta takaisin. Tuon suuruisen tuen on arvioitu olevan riittävän suuruinen alueellinen insentiivi tuotannoille. Lisäksi se mahdollistaa samalla rahamäärällä useiden tuotantojen tukemisen. Sekä kotimaisten että kansainvälisten selvitysten mukaan raha palautuu 1,3-13 -kertaisesti takaisin taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymisenä alueella sekä kaupunkimielikuvan kehittymisenä.
- Kannustinmalli rajataan koskemaan ammattimaisia viihde-, dokumentti-, draama-, elokuva- ja VR-tuotantoja.
- Kannustinmallin toiminnalle laaditaan tarkemmat periaatteet suunnitteluvaiheessa.

TUOTANTOKANNUSTIMEN TAVOITTEET JA HYÖDYT

Kaupallisen televisiotuotannon arvo Pirkanmaalla on tällä hetkellä n. 15 miljoonaa euroa. Suurimmat toimijat ovat Aito Media Oy, Akun Tehdas Oy ja Aito Tehdas Oy. Tuotantokannustimien ansiosta yksityisen sektorin AV-alan työpaikkojen määrän tavoitellaan kaksinkertaistuvan ja Tampereella tehtävän kaupallisen tuotannon arvon kolminkertaistuvan 2020-luvun alkuun mennessä. Tähän vaikuttaa toimialan murros, jossa Yle vähentää omaa tuotantoaan Tampereella ja lisää palvelujenostoja. Alueellisen kannustinjärjestelmän tehtävä on edistää sitä, että korvaavista ostoista suuri osa kohdistuu Tampereen seudulle. Tämä vaatii myös aktiivisia vaikuttamistoimia.

Tuotantokannustimen avulla tavoitellaan ensisijaisesti seudun ulkopuolisten, kansallisten ja kansainvälisten tuotantojen lisääntymistä ja uusia tilauksia alihankintojen muodossa myös seudun toimijoille. Pitkän aikajänteen tavoitteena on, että vuonna 2030 Tampere on globaalisti tunnistettu AV-alan houkutteleva keskittymä, jossa nykyisen vahvan AV-teollisuuden monipuolisuus on lisääntynyt hyödyntäen alan hankintaketjuja start-upeista suuriin tuotantoyhtiöihin. Ala on uusien kansainvälisten sisällönostajien kautta kansainvälistynyt nopeasti ja on realistista tavoitella Tampereelle asemaa näiden sisältöjen tuotantovaihtoehtona.

Tavoitteet perustuvat kolmeen asiaan:

1. Kannustimet ovat alan käytäntö. Koko maailmanlaajuinen mediatuotanto perustuu kannustimiin, jolloin se on vaikuttanut lähtökohtaisesti globaaliin hintatasoon. Siksi kannustin tarvitaan nostamaan Tampere samalle tasolle muiden kannustinta tarjoavien alueiden kanssa. Tämä tekee Tampereesta myös kansainvälisesti kiinnostavan vaihtoehdon kuvauslokaationa.
2. Henkilöresursointi mahdollistaa aktiivisen myyntityön ja olemassa olevan infrastruktuurin tuotteistamisen aiempaa paremmin. Resurssin avulla Tampere tulee myös osaksi kansallista tukiprosessia ja elokuvakomissiotoimintaa, jota kautta pääsy muihin kansallisiin rahoituslähteisiin helpottuu.
3. Aktiivinen toimintatapa synnyttää positiivista kierrettä. Kaupalliset toimijat ja Yle tilaavat enemmän sisältöjä alueelta.

Alan aktiivinen toiminta on ensiarvoisen tärkeää myös korkeatasoiselle koulutukselle, jota Tampereella tarjotaan. Opiskelijoiden mahdollisuus jo opiskelujen aikana olla lähellä ammattimaista tuotantoa tuo kilpailuedun, jota alan muilla oppilaitoksilla ei ole.

LIITTEET:

Liite 1 Elokuvatyöryhmän työpaja 2.6.2017: Miksi AV-alaan panostettaisiin?

Liite 2 Elokuvatyöryhmän työpaja 2.6.2017: Millainen on toimiva AV-alan keskittymä?

Liite 3 Elokuvatyöryhmän työpaja 2.6.2017: Miten mennä kehityksen kärkeen?

LIITE 1 ELOKUVATYÖRYHMÄN TYÖPAJA 2.6.2017: MIKSI AV-ALAAAN PANOSTETTAISIIN?

Kyse ei ole taiteesta vaan teollisuuden alasta.

Imagolisesti luo kuvan dynaamisesta kaupungista.

Aluetalouden kannalta palvelut työllistävät entistä enemmän.

Jotta koulutus-panostus palautuu.

Tampere 70v. osaamista vs. uudet paikkakunnat.

Potentiaalit poimituissa ja panostettavissa. Luova intohimo!

Työllisyyden vahvistuminen.

Halpa? Helppo?

Osaamisen kuihduttaminen -> vaikuttaa myös alan ulkopuolelle.

Tampereen vetovoimaa.

Helsingin ulkopuolellakin, sisällön monipuolisuus, "toinen Suomi".

Teknologia luova-ala mahdollistaa työpaikkoja.

Peliosaamisen tunnustettu huippuosaaminen.

Monitieteellinen osaamiskeskittymä, pian T3 valmiina, siitä saisi enemmän irti.

Pysäytä kuihtuminen.

VR/AR ja sovellusalueet.

Ala kehittyy kun tehdään.

Infra ja osaaminen maksimikäyttöön.

Arvot siirtyvät aineettomiksi.

Luova talous on potentiaalinen kasvava ala.

**Miksi Tampere?
Miksi AV-alaan panostettaisiin?**

LIITE 2 ELOKUVATYÖRYHMÄN TYÖPAJA 2.6.2017: MILLAINEN ON TOIMIVA AV-ALAN KESKITTYMÄ?

Linkitys mahdolliseen kulttuuripääkaupunkihakuun 2026.

Viihdettä ja studiotuottajia.

Aktiivinen lobbaus Helsinkiin ja muualle maailmaan.

Kiinnitys valmiisiin tuotantoihin.

Kaikki toimijat koolle.

Viedään projekteja muilta

Ylen päätöksenteko Mediapolikseen.

Yle Tampere, tuotantojen ostaja

Kaupungin selvä sitoutuminen 5-10 vuodeksi

Keskusbaari.

Kokoava taho = komissio joka tietää mitä on jo.

Nopeat ja selkeät mallit tuotantojen rahoittamisesta.

Rahoitusrakenne osaksi kaupungin budjettia.

Toimiva uniikki rahoitusmalli ja avoimet rajapinnat.

Viestintä.

Selkeä suunta ja tahtotaso.

Linkitys kaupunkistrategiaan.

Uusi rahoitusmalli alueilleen.

Yhteyspinnat smart-city hankkeeseen.

Mediapolikseen sijoittumisen investointi kannattavaksi.

Millainen on toimiva AV-alan keskittymä 2018? Mitä siihen tarvitaan?

LIITE 3 ELOKUVATYÖRYHMÄN TYÖPAJA 2.6.2017: MITEN MENNÄ KEHITYKSEN KÄRKEEN?

A-ryhmä asuu alueella; ohjaaja, tuottaja, käsikirjoittaja.

Järkevällä tavalla käytettävissä oleva infra.

Kehitetään pitkäjärjestyksellä koko ketjua.

Osaamisen ja teknologioiden uudenlainen yhdistäminen.

Minimoi byrokratia -> maksimoi toimintanopeus.

Rahoitus pitkäjärjestyksellä.

Teknologiaan kehitys kärjessä.

Avoin ja selkeä päätöksenteko.

Rahoituksen tukijärjestelmä.

Konkreettinen apu kv-rahoituksen hakemiseksi.

Taustatutkimus tuki.

Pitää oivaltaa jotain muuta! Mitä se on?

00:05:31

Varmistetaan, että riittävästi ammattilaisia.

Idea / tarinatehdas Pirkanmaalle.

Tarinat, tekijät, firmat, asiakkaat, rahoitus.

Ideasta ja käsiksestä levitykseen.

Tunnistaa ja panostaa potentiaaliset kärjet mihin panostaa.

Filmifestareiden laajentaminen siten, että tuotantoyhtiöt pääsisivät omilla projekteillaan osaajia rekrytoimaan.

Pitää ohjaus ja omistus alueella.

Tuotetaan fasilitteettien tuki- ja sisältöjen tukijärjestelmä.

Lobbaus ja myynti ulkomaille ja pk-seudulle.

Selkeä, nopea päätöksentekojärjestelmä.

Käsikirjoitustukea Tampereelle sijoittuviin tuotantoihin; pitäsustilaisuuksia, script adctor järjestelmä, käsikirjoituspankki.

REC

Miten mennä kehityksen kärkeen vuonna 2030 niin, että täällä on kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu AV-alan keskittymä? Mitä siihen tarvitaan?